

Příprava na výuku regionální geografie

Cesta je cíl

E.H.

Rozbor učebnic zeměpisu - závěry

Didaktická vybavenost:

- např. rozlišení textu na základní a doplňující, propojení s mezipředmětovými vazbami, obrázky, mapky – to vše je obsaženo, ale zejména vizuálie nejsou v požadované kvalitě a postrádají větší vypovídací hodnotu.

Propojenost textu a vizuálií – nedostatečné;

Souvislosti mezi texty – nedostatečné;

Učební úlohy na mapové dovednosti – většinou absentují;

Práce s obrázky – absentuje, většinou mají ilustrační charakter...

Při
koncipování
hodin
regionální
geografie
nezapomínejt
e

Kdo jsou naši odběratelé?

Kupředu

...,

...ale opatrně!!!

JE TŘEBA VYŘEŠIT NÁSLEDUJÍCÍ OTÁZKY

Jak zůstat ve stavu, kdy je zapotřebí naučit určité penzum vědomostí – faktografie, když není čas?

Jak by to vypadalo s výukou regionální geografie, kdybychom učili méně makroregionů, ale do větší hloubky?

O co přijdeme a co tím získáme?

Pracujte s frází „Cesta je cíl!“

- **Cvičení č. 3**

- **Zadání:**

- **Plánování a příprava určeného modelového státu bude obsahovat:**

- **Úvodní hodinu** s charakteristikou státu – všeobecný přehled.

Poloha, rozloha, hranice, vymezení regionů, geologická stavba a reliéf, nerostné suroviny, podnebí vodstvo, biota, obyvatelstvo a sídla, kultura, doprava a hospodářství.

- **Procvičovací hodinu, např.:**

- Případovou studii – bude se týkat určitého očekávaného výstupu nebo konceptuálního přístupu, to znamená, vysvětlení určitého jevu, který má obecnou platnost. Příkladem je Migrace z venkova v Číně – viz prezentace v IS MUNI a prezentace v Hodnocení výuky.

- Vyhledáte text k příslušnému státu – článek z novin, časopisu, aktuální informace z internetu jakéhokoliv charakteru, popř. Video nebo jiný publicistický pořad. Vytvoříte přípravu na hodinu tak, aby si žáci dokázali uvědomit, o čem zmíněná informace je, jak si ji vysvětlit pomocí tvorby geografických otázek a hledání odpovědí.

Práce s textem

- Příloha: <http://casopisveronica.cz/clanek.php?id=1143>

Proč v Egyptě ubývá půdy?

- „...Hlavní příčina je trojí - kontaminace a zasolování půd, zastavování zemědělské půdy a výroba cihel. Kontaminace je způsobena tím, že Nil se mění na stoku a mnoho sídel na smetiště. Egyptské zemědělství má jednu z největších spotřeb umělých hnojiv na osobu (podle některých statistik je Egypt dokonce na prvním místě). Je to způsobeno tím, že po postavení Asuánské přehrad, která eliminovala záplavy, a tím i přínos úrodného nilského bahna, začala vláda rozdělovat umělá hnojiva zadarmo. Lidí tehdy bylo méně, hnojiva lacinější. Dnes Egypt musí dovážet hlavně laciná fosfátová hnojiva, která mají přirozeně zvýšené obsahy kadmia a dalších stopových prvků.
- V nilské deltě dochází ke kompakci sedimentů, Nil již nepřináší žádný další silt, takže půda klesá. Hladina moře se následkem termální expanze v teplejším klimatu zvyšuje. Osmanské věže, které kdysi strážily pobřeží, už stojí daleko v moři. Čerpá se příliš mnoho vody, takže pod deltu každým rokem dál a dál proniká slaná voda. Studny se stávají brakickými a sůl se hromadí v půdách...“

Případová studie

- 1. Jaká je hustota obyvatelstva fotografovaných míst (1,4,5) .
- 2. Najděte větu, která uvádí důvod odchodu do Šanghaje (2,4).
- 3. Jak je na mapě znázorněná migrace lidí z venkova (2,3).
- Upravte
- 4. Napište krátký text, který vysvětluje:
- V jakém prostoru se koncentruje čínská populace;
- Proč tento prostor přitahuje stále více lidí.

ÉTUDE DE CAS

Les contrastes du peuplement en Chine

La Chine est le pays le plus peuplé du monde (1,3 milliard d'habitants). La répartition de la population est très inégale sur son territoire, et l'exode rural ne fait qu'augmenter les inégalités.

Vocabulaire
exode rural (un) : départ massif des habitants des campagnes vers les villes.

Les densités de population en Chine.

L'exode rural

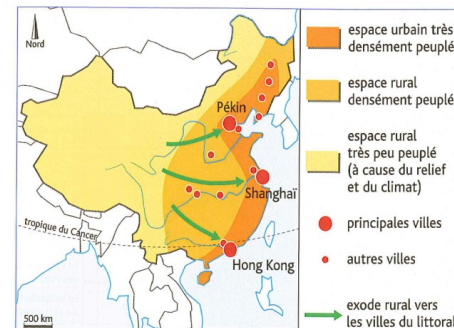
Dans le milieu des années 1990, mon père se plaignait régulièrement de notre pauvreté.

Ensuite, nous sommes partis, mon père et moi, ainsi qu'une vingtaine d'autres personnes des villages de la région.

Dans les villages, la terre ne pouvait nous nourrir.

En venant à Shanghai, c'était espérer trouver un travail, et aussi un salaire supérieur à ce qu'on enverrait aux femmes et aux enfants restés au village.

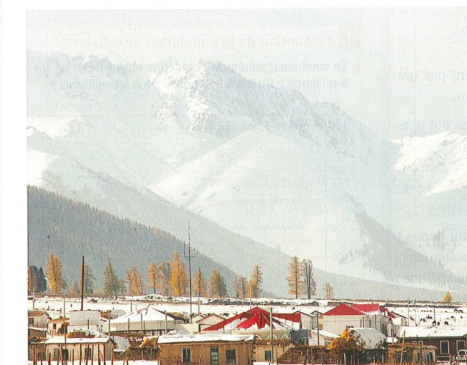
après S. Fibre, *La Promesse de Shanghai*, 2006.

3 Le peuplement de la Chine et son évolution.

4 La ville de Shanghai.

5 Un village du Xinjiang.

Questions

Mettre en relation les documents

1. Doc. 1, 4 et 5 Citez les densités de population les plus élevées et les plus faibles photographiées.
2. Doc. 2 et 4 Citez le texte qui donne l'explication pour Shanghai.
3. Doc. 2 et 3 Citez le texte qui explique pourquoi Shanghai est-il montré sur la carte.

Rédiger

4. Rédigez un petit texte qui explique :
 - dans quel espace géographique se trouve Shanghai ?
 - pourquoi cet espace géographique est-il toujours plus dense ?

Další
náměty od
Vás

Východní Balkán – Banát – migrace
českého obyvatelstva;

Ukrajina – Černobyl – energetika;

Bombardování naftových polí (obrázek)
– přístup k nerostným surovinám...

Přemýšlejte

světa Anděl, Bičík, Bláha

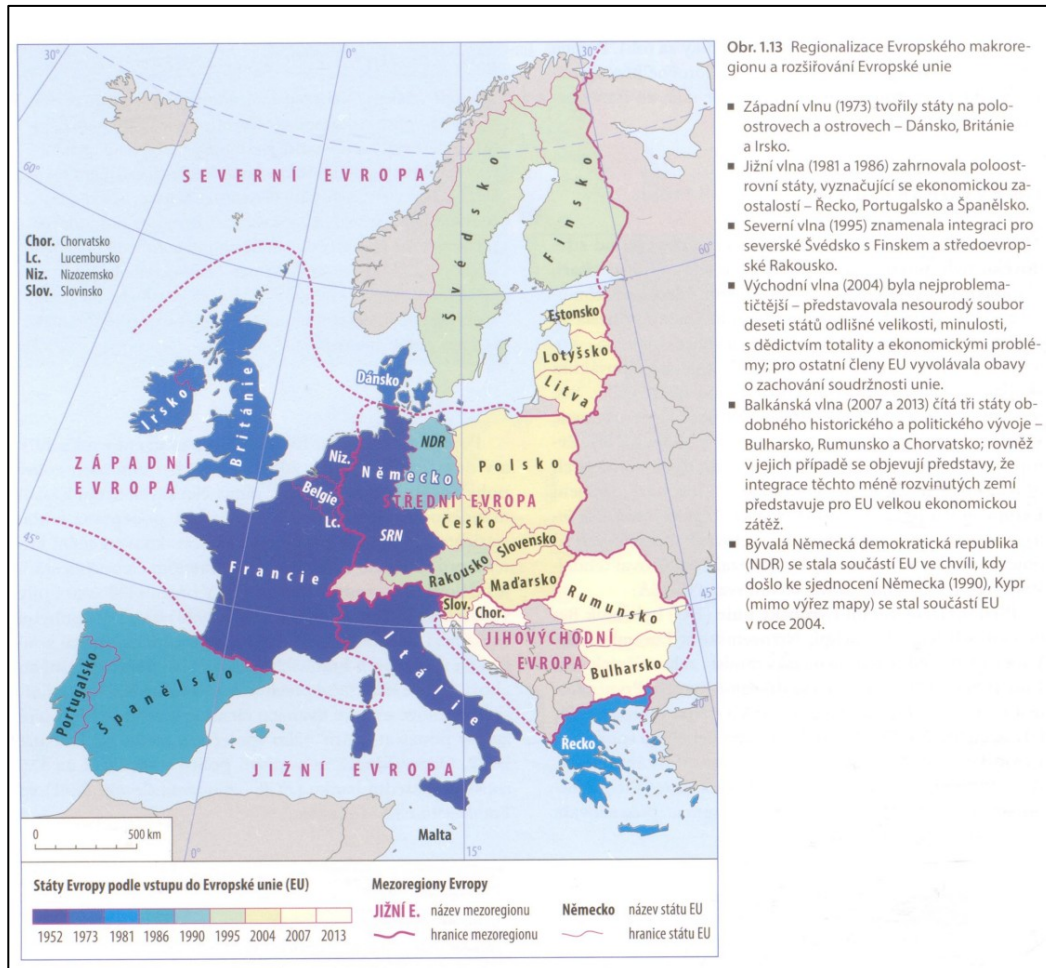
- Pracujte s mapovými podklady z této učebnice, vymyslete pro ně úkoly. Výhodou je, že budete mít ke všem makroregionům a modelovým státům stejný typ map. Musíte si k nim dodat legendu, která je v úvodu publikace pro všechny mapy a upravit si je.

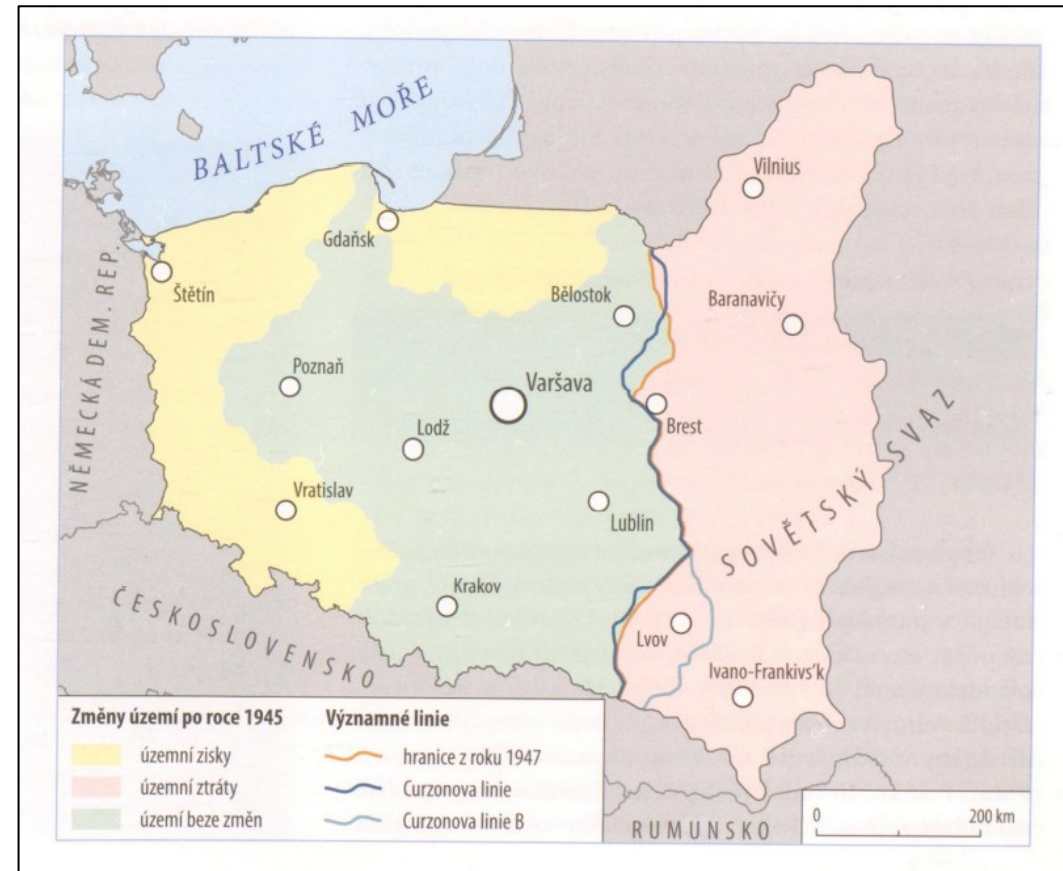
Obr. 1.1 Evropský makroregion

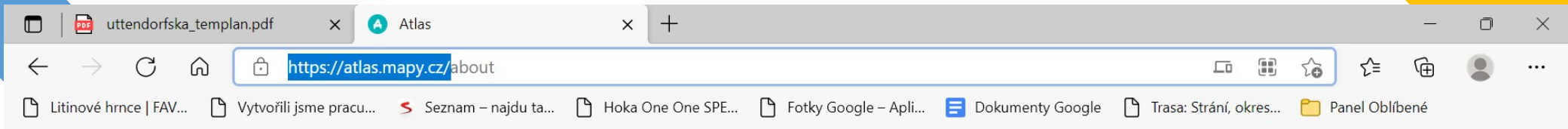

Obr. 1.3 Fyzickogeografická regionalizace Evropy
Zdroj podkladu: Kartografie Praha 2015

- Západní vlna (1973) tvořily státy na poloostrovech a ostrovech – Dánsko, Británie a Irsko.
- Jižní vlna (1981 a 1986) zahrnovala poloostrovní státy, vyznačující se ekonomickou zostalostí – Řecko, Portugalsko a Španělsko.
- Severní vlna (1995) znamenala integraci pro severské Švédsko s Finskem a středoevropské Rakousko.
- Východní vlna (2004) byla nejproblematičtější – představovala nesourodý soubor deseti států odlišné velikosti, minulosti, s dědictvím totality a ekonomickými problémy; pro ostatní členy EU vyvolávala obavy o zachování soudržnosti unie.
- Balkánská vlna (2007 a 2013) čítá tři státy obdobného historického a politického vývoje – Bulharsko, Rumunsko a Chorvatsko; rovněž v jejich případě se objevují představy, že integrace těchto méně rozvinutých zemí představuje pro EU velkou ekonomickou zátěž.
- Bývalá Německá demokratická republika (NDR) se stala součástí EU ve chvíli, kdy došlo ke sjednocení Německa (1990), Kypr (mimo výřez mapy) se stal součástí EU v roce 2004.

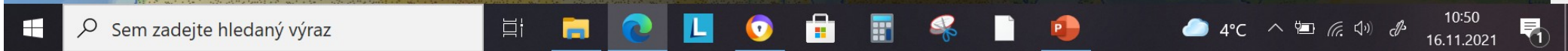

[Přejít do Atlasu >](#)

Papírový atlas už nepotřebujete

Z Atlasu od Mapy.cz se dozvíte třeba kde na světě nejvíc prší, kolik stupňů mají v lednu v Austrálii, jak se vyvíjelo zalidnění od r. 1950 nebo jaký stát má nejvyšší HDP.

[Začít objevovat Atlas](#)

PRÁCE S OBRÁZKY

Ukázka úvodní kapitoly z francouzské učebnice zeměpisu
(Zdroj: Histoire, Géographie, Hachette 2012)

Na prvním obrázku mají žáci označené to, čeho by si měli všimnout. Budovy jsou pojmenované a dalším úkolem je, zjistit, jaký mají význam ve smyslu národního nebo nadnárodního významu.

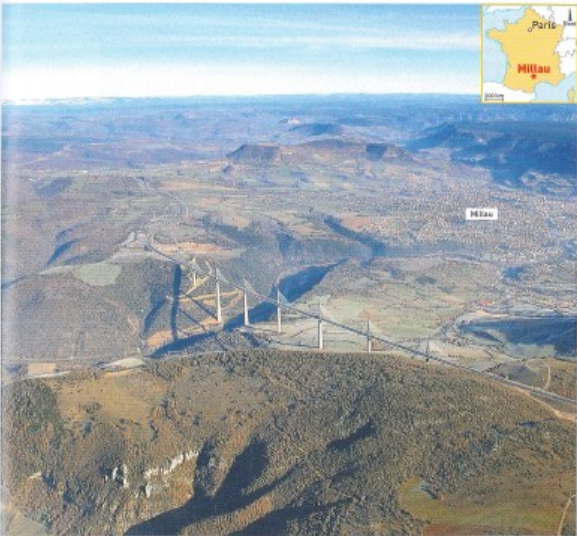
Chapitre 18 **L'organisation du territoire français**

Quels sont les principaux contrastes territoriaux en France ?
Quelles sont les politiques menées pour améliorer l'organisation du territoire ?

Chiffres clés	
Les contrastes territoriaux:	Le poids de la région parisienne
• 3 régions concentrent 45 % du PIB : Île-de-France, Rhône-Alpes et Provence-Alpes-Côte d'Azur	• 28,6 % du PIB français
• 751 zones urbaines sensibles en France	• 1 ^{er} bassin d'emploi européen
	• 2 ^e zone mondiale d'implantation des 500 plus grandes entreprises internationales
	• Paris : 1 ^{re} destination touristique mondiale

1 Le quartier d'affaires de la Défense, dans l'agglomération parisienne.
Au second plan, on distingue le centre de Paris.
A : Grande Arche, B : Arc de triomphe de l'Étoile, C : Musée du Louvre, D : Notre-Dame-de-Paris.
1. Citez des monuments et des bâtiments qui montrent l'influence nationale et mondiale de Paris.

2 Le viaduc de Millau. Il permet de relier Paris à Montpellier par l'autoroute A75, à travers le Massif central.
1. Décrivez la photographie et expliquez dans quel type d'espace se situe le viaduc.
2. Quelle difficulté le viaduc permet-il de résoudre ?

Na druhém obrázku popisují venkovskou krajinu a doplňujícím úkolem je přemýšlet s jakými potížemi se museli stavitelé mostu vypořádat při jeho výstavbě.

Žáci jsou vedeni k samostatnému uvažování a velmi často se setkáváme s úkolem popsat dva protikladné obrázky. U tohoto tématu popisují rozdíly v městské aglomeraci a na venkově.

Začít musíte od sebe s
vědomím, že žádný učený z
nebe nespadá.

Pamatujte:

„Svět se mění“